TOVERI

Lännen suomalaisen työväen äänenkannattaja, ilmestyy Astoriassa, Oregon, joka päivä paitsi sunnuntaina.

TOIMITUSKUNTA:
W. N. REIVO, SULO SYVÄNEN, ADOLPH SALMI, ALEX SEVO, A. B. MÄKELÄ.

TOVERI
(THE COMRADE)
The organ of the Finnish workers in the Western states. The only Finnish daily in the West. Published daily, except Sunday, at Astoria, Ore., by the Western Workmen's Publishing Society.
ANTTI J. PARTAN, Manager.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the postoffice at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

Ilmotushinta 40c palstatuumalta. Kuolemanilmotukset $1.50 kerta ja muistovarsyilla $2.00 kerta. Kihlaus-, syntyma- ja avioliitto-ilmotukset $1.00 kerta, halutaantieto- ja nimenmuutto-ilmotukset 50c kerta, naimailmotukset $1.50 kerta, avioero-ilmotukset $1.00 kerta. Seisovat ilmotukset sopimuksen mukaan. Satunnaisista ilmotuksista tulee rahan seurata mukana. Englanninkielestä suomennetaan vapaasti.

Advertising rates in effect July 1, 1912, 40 cents per inch. Special discount is allowed for larger and continuous advertisements.
TOVERI, BOX 99, ASTORIA, ORE.

TILAUSHINNAT
Yhdysvalloissa ja Canadassa:
Yksi vuosikerta..$5.50 6 kuukautta..$3.00
3 kuukautta... $1.00 1 kuukausi... .00
Suomeen ja muualle ulkomaille:
Yksi vuosikerta..$8.00 6 kuukautta..$4.25

SUBSCRIPTION RATES:
In the United States and Canada
One year.....$5.50 Six months.....$3.00
Three months..$1.00 One month..... .00

Huoneusto sijaitsee 10:nnen ja Duane katujen kulmassa. Telefooni: konttori 663, toimitus 882.

Sotavoitot ja ylimääräiset voitot

Sanomalehdissä puhutaan paljon nykyisin sotavoitoista ja ylimääräisistä voitoista, joten lukijakunta on tavallaan sekaannuksissa niiden suhteen. Mitä ovat sotavoitot, mitä ylimääräiset voitot?

Sotavoitot ovat voittoja, joita joku teollisuuslaitos tai liikelaitos saa yli sen mitä se sai normaaliaikoina, ennen sotaa. Esim. kun terästrusti sai vuonna 1914 puhdasta voittoa noin 23 ja puoli miljoonaa dollaria, mutta vuonna 1916 271 ja puoli miljoonaa dollaria, niin oli se vuonna 1916 saanut sotavoittoja noin 240 miljoonaa dollaria.

Ylimääräisinä voittoina taas pidetään sellaisia tuloja, jotka kohoavat määrätylle pääomalle laskettua määrättyä summaa korkeammaksi. Esim. jos joku liike saa pääomalleen enemmän kuin kahdeksan prosentin voiton, pidetään sellaista voittoa ylimääräisenä voittona.

Näillä perusteilla on helppo käsittää, miten verot olisivat asetettavat, jotta niistä edes osa tulisi suurpääoman omistajien kannettavaksi. Vaikka totta kyllä on, että liikemenettelyjen avulla voi helposti muuttaa liikkeen tilaa siten, että se näyttää melkein tappiota tuottavalta, vaikka se tuottaa runsaankin voiton. Pääoman keinotekoinen kohottaminen on yksi niitä keinoja, joiden avulla osotetaan yleisölle, miten liikkeen voitot eivät ole kohonneet ollenkaan, mutta siitä huolimatta saattavat osakasten ansiottomat tulot, jollaisia kaikki korot ja liikevoitot ovat, olla kohonneet sadoilla prosenteilla, kuten esim. yllämainitut terästrustin tulot osottavat.

Sotavoitot olisivat otettavat veroina kaikki ja ylimääräiset voitot samaten, sillä minkäänlaista oikeutusta ei voittojen kiskontaan ole. Mutta kapitalistinen tuotantojärjestelmä kukistuisi heti kun siitä voitto poistettaisiin.

Kavalaa taistelutapaa

Teollisuuslaitoksia omistavat kapitalistit, joiden käytettävissä ovat sangen voimakkaat yleisen mielipiteen muokkaamisvälineet, valitsevat taistelutapansa verrattain huolellisesti. Työväestöllä olisi siinä suhteessa työnteettäjiltä paljon oppimista.

Niitä taistelutapoja tarkastaessa huomaa että väitteet suunnitellaan aina siten, että ne mahdollisimman hyvin peittävät varsinaiset tarkotukset ja siis asettavat syytetyn mitä epäedullisimpaan valoon. Niinpä ei työväestöä koskaan syytetä siitä, että se lakoillaan ja vaatimuksillaan uhkaa teollisuuskapitalistien voittoja, vaan siitä, että se uhkaa tuotantoa. Häiriö tuotannon kulussa on se peikko, jolla pelotetaan asioita käsittämätöntä yleisöä.

Ja kuitenkaan eivät kapitalistit välitä tuotannosta yhtään mitään, ellei siinä vain ole voittoa. Jokaisessa tapauksessa, jossa tuotanto käy voittoatuottamattomaksi, katkeaa se, huolimatta yleisön tarpeista tai mistään.

Jos porvarillinen sanomalehdistö esim. sanoisi totuuden lakkolaisten tarkotuksista, niin ei yleinen mielipide koskaan olisi lakkolaisia vastaan, sillä milloinkaan ei se asettuisi voitonkiskontaa tukemaan. Mutta kun puhutaan tuotannon häiriintymisestä ja samalla kohotetaan leivän hintaa, selittäen että lakkolaisten aikaansaama tuotannon häiriintyminen kohottaa leivän tuotantokustannuksia, joten hintaan on lisättävä vastaavassa määrässä, niin lakkolaisten tuomio on valmis.

Samalla tavalla käyttävät ne valtiollisessa taistelussaan yleisten etujen naamaria, jonka taakse piiloutuvat silloin kun voittojensa puolesta taistelevat. Yleisten etujen nimessä on kukistettava työväestön vaatimukset. Yleisten etujen nimessä valittava porvareita virkoihin, sanalla sanoen, yleisten etujen nimessä on tehtävä kaikki mitä suinkin voidaan porvarien voittojen suojelemiseksi, sillä porvaristolla ei ole mitään muuta suojeltavaa kuin voitot, joille koko sen olemassaolo perustuukin.

Työväestöllä ei ole mitään tarvetta salata taistelunsa todellisia tarkotuksia, sillä se ei koskaan taistele yleisiä etuja vastaan, ellei se vain erehdy taistelemaan omia etujaankin vastaan.

Tuotantolaitosten kansanvaltainen hallinto

Sosialistipuolueen ohjelmassa lausutaan, että teollisuuslaitosten kansanvaltainen hallinto on välttämätön silloin jos valtio omistaa ne. Edelleen siinä lausutaan, että teollisuuslaitosten valtion omistus ilman kansanvaltaista hallintoa saattaa muuttua suuremmaksi vaaraksi mailmalle kuin kukistuva yksityisomistus ja riisto onkaan.

Nämä lauseet sisältävät tärkeän yhteiskuntataloudellisen opin, jonka käsittäminen on työväestölle välttämättömyys, jos se mielii koskaan päästä omien elinehtojensa herraksi.

Teollisuuslaitosten valtion haltuun joutuminen lisää niiden omistajien voimaa aivan suunnattomasti, tekee valtiolaitoksesta vielä suuremman tyrannin ja työläisten oikeuksien riistäjän, kuin se näihin saakka on ollutkaan, vaikka se onkin aina ja kaikkialla valvonut työnteettäjien etuja työläisten etuja vastaan.

Kun joku tuotantolaitos joutuu valtion haltuun, merkitsee se työläisten muuttumista yksityisten työläisistä valtion työläisiksi, ja kuten tunnettua, valtion työläisillä ei ole läheskään kaikkia niitä oikeuksia, joita yksityisten työläisillä on.

Tämän seikan takia tuleekin kapitalistiluokka pyrkimään valtion omistukseen, valtiokapitalismiin lähimmässä tulevaisuudessa paljoa voimakkaammin, kuin ennen, nähtyään parhaan mahdollisuuden työläisten taistelutarmon heikentämiseksi olevan valtiomahdin käyttämisessä sitä vastaan. Teollisuuslaitosten valtion haltuun joutuminen ei taas ollenkaan häiritse yksityiskapitalistien määräysvaltaa niiden ylitse luokkana. Totta kylläkin on, että suhteet yksityisten kapitalistien ja koko luokan välillä järjestyvät toisella tavalla, samoin kuin ne järjestyivät osakeyhtiön vallatessa määräysvallan yksityisiltä kapitalisteilta. Silloinkin puhuttiin ryhmittyneiden kapitalistien "itsenäisiä teollisuudenharjottajia" vastaan harjottamasta sorrosta, mutta kapitalistiluokan edut tulivat paljoa paremmin suojelluksi osakeyhtiöiden kautta ja teollisuuden kehitys eteni suunnattomasti.

Samalla tavalla saattavat yksityiset liikkeenharjottajat, vieläpä suuret yhtiötkin, taistella vastaan valtion omistusta, voimatta kuitenkaan sitä tehokkaasti vastustaa.

Valtio muuttuu silloin varsinaiseksi teollisuudenharjottajaksi, sen taloudellinen merkitys kasvaa suunnattomasti.

Mutta samassa suhteessa kuin valtion taloudellinen merkitys kasvaa, kasvaa myöskin työväenluokan tarve päästä määräämään hallituksen tehtävät ja menettelytavat. Työväestön suhde hallitukseen muuttuu silloin sellaiseksi kuin se tähän saakka on ollut työnteettäjiin, vihollissuhteeksi, jonka poistamiseksi ei riitä mikään muu keino kuin valtion valtaaminen. Yksityisten yhtiöiden toimenpiteitä niiden käyttäessä asevoimaa lakkolaisia vastaan esim. pitää yleinen mielipide yleisesti paheksuttavina, mutta jos valtio käyttää asevoimaa lakkolaisia vastaan, niin käyttää se niitä "kapinoitsijoita ja yleisen rauhan ja hyvinvoinnin häiritsijöitä" vastaan, jollaista ei yleinen mielipide tuomitse.

Jokainen porvarilehti pelkää joutuvansa lukijakuntansa epäsuosioon, jos se leimaa tavalliset lakkolaiset kapinoitsijoiksi, jos ne ovat yksityisen työnteettäjän palveluksessa. Mutta niillä, ei ole mitään pelkoa mistään, vaikka ne hallituksen lakkoutuneet työläiset julistavatkin sellaisiksi.

Hallituksen työläisiltä saatetaan riistää valtiolliset oikeudet paljoa helpommin kuin yksityisten työläisiltä. Jo nyt voimassaoleva siviilipalveluslaki estää hallituksen työläiset ottamasta osaa valtiolliseen toimintaan. Ja vaikka selitetäänkin, että siksipä siis ei valtiovaltaa voidakaan käyttää työläisten hyväksi, niin sellainen selitys on mitä typerintä kamelikurjen piiloutumista. Saatettaisiinhan sitä käyttää, jos olisi mistä käyttäisi. Estääkseen työläiset käyttämästä valtiovaltaa hyväkseen, riistävät kapitalistit työläisiltä valtiolliset oikeudet, samalla tavalla kuin ne koettavat riistää siltä lakkoutumisoikeudet, estääkseen käyttämästä lakkoutumista hyväkseen.

Työsuhteisiin vaikuttaminen työpaikkojen ollessa valtion hallussa edellyttää suurempaa työläisten sananvaltaa hallituksessa. Se edellyttää teollisuuslaitosten kansanvaltaista hallintoa. Mutta sellainen hallinto ei milloinkaan voi toteutua muulla tavalla kuin valtiovallan joutumisella työväestön käsiin. Unit ovat kokonaan kykenemättömiä vaikuttamaan teollisuuskorporatsionien liikkeenhoitoon, muuten kuin lakon avulla. Mutta kun valtiota vastaan lakkoutumista ei sallita, niin täytyy työläisten päästä valtion herraksi.

Ja kun siten tapahtuu, silloin on saatu vastaus sille sosialistipuolueen ohjelman alkukysymyksen toiselle puolelle: "Kuka hallitsee valtiota?" Työväestö hallitsee silloin valtiota ja sen kautta koko yhteiskunnallista tuotantoa. Se on teollisuuslaitosten kansanvaltaista hallintoa, eikä mikään muu.

MAILMANKATSOMUKSIA

VENÄJÄN "AUTTAMISESTA"

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., Sept. 21, 1918, as requered by section 19 of the Act of Oct. 6th. 1917)

kirjottaa kiihkokapitalistinen New York Sun näin kukkaiskielellä:

"Eipä meitä hämmästyttäisi, jos tulisimme näkemään, että karhun sairaus onkin lievää laatua — vain paha hermostumiskohtaus sen johdosta, että sitä kahleissa taluttavat roikaleet ovat sillä teettäneet kovin hurjia temppuja ja että sen läntinen naapuri, joka siltä on ryöstänyt ruuan, on sitä raakamaisesti töyttinyt. Epäilemättä tulevat nuo roikaleet ja tuo ryöstävä naapuri vastustamaan sivullisten tunkeutumista asiaa tutkimaan, sillä karhu on heille hyvä tulolähde ja ryöstön esine. Koska karhu on itse huononpuoleinen lukemaan ja kirjottamaan, saattaa käydä vaikeaksi saada sitä uskomaan, että uudet tulokkaat eivät tule tuomaan sille uusia kahleita eikä sitä yhä enemmän ryöstämään. Tässä tärkeässä ja epäitsekkäässä rääkätyn elukan auttamisyrityksessämme saamme valmistautua vaikka minkälaisten yllätyksien varalta. Mutta asema on selvä: jos nuo maankiertäjät, jotka pitävät karhua kahlehdittuna ja jotka oikeastaan ovat toisen, suuremman rosvon kätyreinä, aikovat vastustaa karhun pelastamista heidän kynsistään, on heidän kanssaan meneteltävä samalla tavalla kuin sheriffi menettelee roikaleitten kanssa joiden hän näkee kiusaavan jotakin avutonta ja viatonta otusta."

Vahinko tosiaan ,että Venäjän karhu ei ole lukutaitoinen, että sano malehdet voisivat sitä vetää nenästä yhtä helposti kuin Amerikan "karhua" vedetään. Nyt on se vaara tarjona, että venäläinen karhu ei välitä siitä, nimitetäänkö jotakin teoa "auttamiseksi" vai joksikin muuksi, vaan tekee päätöksensä itse noiden t e k o j e n mukaan.

RENTOLAN LAKKO.

Duluthin tuplajuulaisilla on Rentola niminen poikatalo, jossa palvelevat tytöt ovat vaatineet palkkansa korotettavaksi niin hirmuiseen summaan kuin 35 dollariin kuussa, asunnon ja ruuan kanssa, ja kun vaatimukseen ei suostuttu, tekivät lakon. Veljet hankkivat rikkureita ja senjohdosta on syntynyt hieman kynäilyä Industrialistissa. Aseman valaisemiseksi lainaamme kappaleen lakkolaisten vastauksesta erään tuplajuulaispomon kirjotukseen tästä asiasta:

"Osakkeenomistaja sanoo, että: 'Ravintola-laki määrää 7 päivän yläsanomis-ajan.' Kauhean kärkkäitä nämä tuplajuulaisina itseään pitävät pojat ovat vetoamaan porvarillisiin lakeihin. Ja jatkaa, että: 'Kaikki nämä seikat huomioon ottaen sille lakkoilmotukselle ei voi hakea mitään tunnustusta, sillä se on aivan aiheeton . Näin ollen ei Rentolassa ole mitään lakkoa ja ne, jotka ovat nyt työssä, eivät ole mitään lakon rikkureita, vaan voivat esiintyä rehellisesti järjestyneiden työläisten riveissä missä hyvänsä.' — Kaunista peliä, miehiltä, jotka muka kuuluvat vallankumoukselliseen järjestöön, jo ka taistelee parannuksia työläisten olosuhteisiin ja eivät halua maksaa työläisillensä edes sellaistakaan palkkaa kuin porvarit maksavat. Poika taloja, joita meidän ymmärtääksemme on perustettu sentakia, että työläiset saisivat parempaa ruokaa rahalla ja jonka pitäisi olla esimerkinä työläisille kiihottamassa vaati maan enemmän palkkaa ja parempia olosuhteita, niin he koettavat lamaan nuttaa työläisiä juuri samalla tavalla kuin konsanaan kapitalistiset työn antajat, sanomalla että ei mitään lakkoa silloin ole, vaikka työläiset jättävätkin työpaikkansa, kun heidän vaatimuksiinsa ei suostuta.

"Ja sitten siellä Rentolan poikatalon seinällä on I. W. W. liiton lupakirja komeilemassa, että se on muka union työpaikka ja siellä ei kuitenkaan ole unioon kuuluvia työläisiä työssä, ja on sanottu, että sinne ei meitä enää koskaan otetakaan Ovatpa viittailleet vielä, että he voisivat meidät lakkolaiset laittaa linnaan, kun olemme jättäneet työpaikkamme. Mutta me ei teidän viittailujanne säikähdä, sillä me olemme jo tottuneet kuulemaan kapitalistisilta työnantajiltakin."

NYKYISEN SUKUPOLVEN AHNEUS

kuvastuu ehkä kaikkein selvimmin siinä, millä innolla se on tätä vanhaa maapalloa tyhjentänyt mineraalirikkauksista. Seuraavassa on muutamia tilastollisia tietoja siitä, mahdollisimman lyhyessä ja helppotajuisessa muodossa:

Viimeisten 15 vuoden kuluessa on maasta otettu r a u t a a enemmän kuin koko siihen asti kuluneella ihmiskunnan historian ajalla.

Viimeisten 13 vuoden ajalla on k u p a r i a kaivettu enemmän kuin kaikkina sen edellisinä aikakausina yhteensä.

Viimeisten 11 vuoden ajalla on maan sisuksista otettu enemmän v u o r i ö l j y ä kuin koko sinä aikana, minkä mailma siihen asti oli sen sonut.

Muiden metallien ja kivennäisten suhteen ovat tulokset melkein samat

Ja porvarillista tilastotieteilijöitä jo kauhistuttaa, että tällä menolla en nen pitkää on koko pallo tyhjä näistä aarteista.

Oikeaan aikaan siis rupesi moinen ahnuripolvi hävittämään itseään su kupuuttoon. Säästyyhän edes pallo!

KIELTÄYTYI TODISTAMASTA.

Eräs Harold Cooper niminen mies Englannissa kieltäytyi oikeudessa e siintymästä todistajana muuatta var kaudesta syytettyä miestä vastaan Kieltäytymistään hän perusteli sillä että jos tuo mies vapautetaan syyt teestä, voi hänestä tulla kelpo kan salainen, mutta jos hänet tuomitaan hänestä luultavasti tuloe paatunu rikoksellinen. Poliisioikeus antoi täl le teorialle sen tunnustuksen, että lähetti todistajan viikoksi vankilaan "oikeuden halveksimisesta."

LAIVATELAKOITA YHDYSVALLOISSA.

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., Sept. 21, 1918, as requered by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

nen huhtikuuta 1917 ja 106 on sen lakkaa, joista 51 oli käytännössä ennen huhtikuuta 1917 ja 196 on sen jälestä rakennettu. Niistä on Atlannin rannikolla 66, Meksikonlahden rannalla 22, Suurten järvien rannoilla 15 ja Tyynenmeren rannikolla 54. Teräslaivojen rakentamista varten on 70, puulaivojen 80, konkreettilaivojen 4 ja muualla tehtyjen yhdenmallisten osien kokoonpanoa varten laitettuja teräslaivatelakoita 3. Täysin valmistuttua tulee niihin mahtumaan yhtaikaa tekeille 834 laivaa, joista 750 tulee hallituksen kiireellisen kauppalaivasuunnitelman tarpeiksi. Sotalaivojen rakentamista varten on 29 telakkaa ja yksityisten omistajain tarpeiksi rakennetaan laivoja 21 telakalla.

MAJESTEETIN LOUKKAUS,

tosin vain eläinten kuningasta — leijonaa — kohtaan, on eräässä äsken ilmestyneessä luonnontieteellisen ai kakauslehden numerossa. Leijonalle kelpaa minkä elukan raato tahansa, aivan kuin hyenalle. Rakenteeltaankin se on huonosti onnistunut: edestä raskas ja mahtava, mutta takapuoli heikko, ihan kuin hyenalla. Pyyntiretkillä leijonia joskus on nel jä-viisi tai enemmänkin yhdessä joukossa, aivan kuin hyenoitakin. Mitkään muut isot kissaeläimet, kuten tiikerit tai panttérit ,eivät koskaan syö raatoja eivätkä kaipaa toisten apua. Tosi on ,että urosleijonalla on mahtava harja — varsinkin vankeudessa ollessa se kasvaa pitkäksi. Ja maine sillä on aina ollut pelottavan mahtava, mutta tarkemmin tutkien näemme sen maineen enemmänkin johtuvan tuon pedon ulkomuodosta kuin sen tavoista ja luonteesta. Leijonat ovat raadonsyöjiä ja jätteiden nuuskijoita; mailien päästä niitä houkuttelee mätäneväin haaskojen löyhkä, joka riittää karkottamaan kaikki kunniastaan pitävät pedot kauas koko tienoolta. Leijonalle kelpaa mikä tahansa, kunhan se on — tahi on joskus ollut — lihaa. Kirjottaja oli eräänä iltana ampunut pantterin ja vielä samana yönä leijona siltä söi hännän. Kuolleet virtahevot ovat leijonalle erinomaisen miellyttävää herkkua.

YSER-JOESTA

on eräs ranskalainen koulupoika kirjottanut pikku sievän "aineen", joka osottaa, kuinka hyvin siellä koulu tapset ovat oppineet läksynsä, ja jon ka eräs aikakauslehti sentähden on julkassut. Aine on näin kuuluva:

"Se oli vain pieni joki, melkein puro; sen nimi oli Yser. Ääntään korottamatta voi puhella sen rannalta toiselle, ja yhdellä siiven iskulla linnut lensivät sen yli. Ja niillä molemmilla rannoilla oli miljoonia miehiä toinentoisiansa vastassa, katsoen toisiaan silmästä silmään. Mutta matka heidän välillänsä oli suurempi kuin taivaan tähdillä: se oli se väli matka, joka erottaa oikeuden väärydestä."

"ESPANJALAINEN PAINETTI" SAIPPUAKSI.

Amerikan suurten erämaaseutujen kirouksena on ollut "espanjalainen painetin" nimellä tunnettu teräväpiikkinen kaktuslaji, joka on pyrkinyt tunkeutumaan läheisille viljelysaluelle. Näihin asti sitä on pidetty mitä kiusallisimpana rikkaruohona sentähden että se tavattomalla leviämiskyvyllään tappaa kaiken muun kasvullisuuden; niinpä farmarit ovat kin kokeneet hävittää sitä, minkä suinkin ovat voineet.

Nyt ovat tiedemiehet saaneet selville, että tällä vihatulla rikkaruoholla on sievonen kauppa-arvo s a i p p u a n raaka-aineena. Tuota seikkaa uvettiin tutkimaan senjohdosta, kun kuultiin intiaani- ja meksikolaisnaisten ties kuinka vanhoista ajoista käyttäneen tästä kasvista keitettyä lientä joihinkin sievistystarkotuksiin etenkin tukkansa pesemiseen. Siihen se onkin erinomaisen soveliasta koska tuo kasvi on aivan vapaata lipeäsuoloista. Saippuatehtailijat ovat havainneet tämän kaktuksen olevan mainiota raaka-ainetta silmisaippuaksi ja villasten vaatteitten pesusaippuaksi. Tätä saippuakaktusta voi mies tavallisissa oloissa korjata tonnin päivässä. Leikattua annetaan kasvin kuivaa kaksi tai kolme kuukautta ja sitte vasta niputetaan markkinoille lähetettäväksi.

Ainoa kunnollinen mätäkuu uutinen mitä tänä vuonna tähän saakka olemme nähneet, on seuraava:

"Suoritettuansa mutkallisen matkan, jonka vaaranalaisuutta itsekin voi mielensä mukaan kuvitella kala poukahti Kansas Cityssä asuvan Mrs. John Davisin kylpyammeeseen, säikähdyttäen tuon nuoren naisen miltei järjiltään. Kala oli kulkenut kaiken matkaa vesijohtoputkia myöten ja elää vieläkin, kaikesti ihmetellen, minkälaisiin paikkoihin onkaan joutunut."

Järjestömme asioita

LÄNSIPIIRIN PUHUJAN MATKA WASHINGTONISSA.

Toveri A. Hautamäki alkaa matkansa Washingtonin valtiossa syyskuulla puhuen:

Everett	28—29	p.
Issaquah	30— 1	p. lokak.
New Castle	2— 3	p.
Poulsbo	4	p.
Pearson	5— 6	p.
Roslyn	8— 9	p.

S. s.-osastot, valmistakaa ohjelmatai muita illatsuja ainakin yhdeksi puheillaksi, tov. Hautamäki suorittaa arvokkaan numeron ohjelmastanne.

Iltamatulot lankeavat länsipiirin agitatsionikassaan.

Toverillisesti:
Wash. Suom. Valtiokomitea.

Argentinan Sosialistipuolueen kongressi

Argentiinan tasavallan Sosialistipuolueen neljästoista vuotuinen kongressi pidettiin viime heinäkuun 8 ja 9 p:nä. Kokoushuoneen seinät olivat koristetut sosialistiliikkeen huomattavimpien toimitsijoiden kuvilla. Punasen lipun keskellä oli Karl Marxin kuva.

Heinäkuun 8 päivän aamulla kongressin avasi Antonio de Tomaso, yksi Argentiinan parlamentin sosialistinen jäsen. Läsnä oli 133 edustajaa eri osista maata.

Tri Justo, puhuessaan edustajille, sanoi hallituksen olevan kriitillisessä asemassa. Hallitus ei ollut ratkaissut kansaa koskevia kysymyksiä ja sen takia sosialistien on ryhdyttävä tarmokkaisiin toimenpiteisiin valistustyön edistämiseksi käyttämällä tilannetta hyväkseen. Useat edustajat kertoivat toiminnastaan. Senjälkeen puhui sosialistisen naisten puolesta varapuheenjohtaja Maria Begino. Hän selosti maan sosialistisen naisten toimivan yhteistoiminnassa kaikella voimallaan sosialistipuolueen esittämien yhteiskunnallisten ja taloudellisten tehtävien edistämiseksi.

Edustaja Giami del Rosario teki ehdotuksen, että kaikki edustajat nousevat toveri Vicente de Tomason muistoksi, hän kun sai surmansa muutama päivä ennen kongressin kokoontumista. Edustaja Della Latia teki muutosehdotuksen, että kaikki edustajat nousevat pystyyn ja siten kunnioittavat kaikkien niiden työläisten muistoa, jotka saivat surmansa äskeisen lakon aikana. Ehdotus hyväksyttiin.

Kongressissa tehtiin seuraavat raportit.

Valistustyökomitea ilmotti nykyään maassa olevan 132 kirjastoa, jotka ovat järjestön hallussa ja että 66 kirjastoa parhaillaan pannaan pystyyn. Sosialistisia ja radikaalisia kirjoja on kaikkiaan kirjastoissa 100,000.

Rakennuskomitea. — Komitean puheenjohtaja ilmotti, että sosialistipuolueen päämajan rakennusrahastossa oli heinäkuussa, 1916, 19,544 pesoa ja että maaliskuussa 1918 summa oli $23,640. Viime kuussa sosialistipuolue sai $80,000 lahjotuksen eräältä kauppias Jose Sturratilta senjohdosta, että sosialistipuolue oli tehnyt tavattoman paljon maan yhteiskunnallisten ja taloudellisten kysymysten hyväksi. Sosialistipuolue päätti rakennuttaa päämajan.

Opetuksen kansanvaltaistuttaminen. — Kongressi päätti lähettää sähkösanoman Cordoban vlioiston ylioppilasyhdistykselle senjohdosta kun ylioppilaat ja hallitus olivat joutuneet riitaan. Päätöslauselma kuului:

"Sosialistipuolueen neljästoista vuotuinen kongressi lausuu myötätuntonsa Cordoban yliopiston oppilaille ja lähettää tervehdyksensä heidän liikkeensä toimitsijoille."

Toisena kokouspäivänä toimi puheenjohtajana tri Juston asemasta Maria Begino. Tämä oli merkkitapaus, sillä hän oli ensimäinen nainen, joka toimi Etelä-Amerikan sosialistipuolueen kongressissa puheenjohtajana.

Puolueen pää-äänenkannattaja. — Kiivas keskustelu syntyi puolueen pää-äänenkannattajan, La Vangardian, suhteen. Lopuksi kongressi päätti heti valita viisihenkisen komitean hoitamaan lehteä. Tämän komitean pitää antaa puolueelle raportin viimeistään kuuden kuukauden kuluttua siitä, mikä olisi paras tapa lehden hoitamiseksi. Tämä raportti lähetetään heti kaikille jäsenille ja jos se hyväksytään, niin puolueen perustuslakiin tehdään uusi pykälä.

Maakysymys. — Edustaja Solan teki seuraavan ehdotuksen, joka hyväksyttiin: "Sosialistipuolueen neljästoista kongressi päättää ryhtyä tekemään laajaperäisesti agitatsionityötä maanviljelystyöläisten järjestämiseksi."

Kansalaistuttaminen. — Jäseniä päätettiin kehottaa kansalaistuttamaan itsensä.

Puolueen tiedonantolehti. — Puolueen tiedonantolehti päätettiin lopettaa ja sensijaan julaista kaikki viralliset tiedot La Vangardiassa.

18-tuntisen työn jälkeen sosialistikongressin työ päättyi. Illalla pidettiin kaikille edustajille päivälliset. Kongressin ensimäinen puheenjohtaja tri Justo puhui, kiittäen siitä työstä, mitä kongressi teki ja sitä, että kaikki edustajat olivat palkkatyöläisiä, jotka olivat osottaneet suurta kykyä puhua kansallisista probleemeista työväenluokan ja koko maan poliittisten ja yhteiskunnallisten kysymysten edistämiseksi.

Kansankirjeitä

WASHINGTON Seattle

Toverin kirjakauppa ja uutistoimisto Seattlessa, 116 4th Ave. So., telefooni: Main 4367, saatavana kaikkea puoluekirjallisuutta y. m. tarpeita. Myy pilettejä Suomeen ja päinrastoin parhaimmille linjoille; valittaa rahasiirtoja ja talletuksia j. n. e. — Jokainen puolueetoveri tehkoon yllämainitut asioimisensa omassa liikkeessään.

Huveja tulossa! — No jo tuli eri markkinat niistä ensi lauantain, 28 päivän illan markkinoista, joita on pikkuhiljaa valmisteltu jo pitemmän aikaa, mutta vasta nyt on katsottu olevan sopivan ajan siitä ryhtyä ilmottelemaan. Myytaväkin on aivan, voisipa kehaista, miltei kaikista sellaisista pikkutarpeiden lajeista, mutta ei se kuitenkaan ole vielä tämä myyjäispuoli, joka tästä illasta tekee erikoisen, vaan se on se norsunluinen naisten kampasetti, jonka arvo "Unkel-Sämin" markoissa lähentelee kahtakymmentä. Tämä arvokas sekä mitä suurimmassa määrin käytännöllinen laite tulee kaikella juhlallisuudella luovutettavaksi sille tytölle tai misikselle, joka onnistuu saamaan enimmän ääniä. Ääni maksaa kymmenen senttiä. Nyt varustautukaa kaikki käyttämään äänioikeutta hyväksenne.

Sitte sunnuntaina, 28 p:n iltana, on ohjelmailtama, jossa esitetään myöskin pienoinen näytöskappale sekä tanssata repsautetaan lopuksi. On jo myös mainittava aikoinaan sunnuntaina, lokak. 6 p:nä esitettävästä kappaleesta "Naimahulluja", ettei vaan kukaan tule poistuneeksi valtion rajain ulkopuolelle ennen kun ehtivät näkemään, kuulemaan, nauttimaan ja nauramaan tästä tervepilaisesta huumorista, sillä silloin on kuitenkin saavuttava osastomme haalin katsomoon. Tästä tulee muutoin suuri ilmotus ja hiukan vielä huomautusta ensi viikon johonkin numeroon, joten tämä vain tämmöisenä alkumuis tutuksena tällä kertaa.

Sitten niitä on tietenkin huveja vielä näidenkin jälkeen ennenkuin ovat ne avioihmisten ryhmäiltamat, mutta sanotaan jo kuitenkin ennenkuin se mitään nuorten levittelemää kulkutietä ehtii levitä mailman korviin, että ne juhlat vietetään lokakuun 26 ja 27 päivien iltoina.

Osaston kokoukseen torstaina 26 p:nä.

Hautamäen luennoille keskiviikkona 25 ja perjantaina 27 p.

Torstai-iltana tov. Hautamäki puhuu Lännen Tähti haalilla Ballardissa kello 8 alkaen.

Muistakaa asianne! — Kaikki ne miehet, jotka ovat antaneet rekisteeratessa osotteensa joko Toverin "sappaan", 116—4 ave. S., tai Leinon talolle, 803 Yesler Way, pitäkää huoli, että käytte noutamassa kyselykaavakkeet tai lähetätte osotteenne missä olette, että voidaan ne kääntää tulemaan. Nyt jo on saapunut niitä suuret määrät, niin että on aivan mahdoton meidän niille tehdä mitään, ellette pidä niistä itse hyvää huolta.

Kiinalaisia on saatava. — W. H. Hindle, Hawaijista, on menossa Washingtoniin, D. C., esittelemään kuinka hyvään tarpeeseen kiinalaiset olisivat Hawaijilla ja että niitä pitäisi saada tuottaa vähintäänkin kolmekymmentä tuhatta.

Iltakoulut alkavat toimintansa. — Kuten jo ennemmin ilmotin, alkaa iltakoulu maanantaina 23 päivän iltana seuraavilla kouluilla: Ballard, Broadway, Franklin, Lincoln, Colman, Washington ja Main Street. Koulu alkaa 7:15 ja loppuu 9:15 maanantai-, keskiviikko- ja perjantai-iltoina.

Onpa siinä ilonaihetta kerraksi! — Unionistit riemuitsevat, kuinka he ovat saaneet puolet työläisten ehdokkaita listoille